

Atatürküň Ýakyn Gündogara bolan garaýşyny ýada salmagyň wagty geldi!..

Category: Kitapcy, Publisistika

написано kitapcy | 26 января, 2025

Atatürküň Ýakyn Gündogara bolan garaýşyny ýada salmagyň wagty geldi!.. ATATÜRKÜŇ ÝAKYN GÜNDOGARA BOLAN GARAÝŞYNY ÝADA SALMAGYŇ WAGTY GELDI!..

Ýurdumyzda onçakly köp ulanylmasa-da, Ýakyn Gündogarda giňden ulanýar. Yslam mifologiyasynda «Iblis» ady buken tanalýan şeýtanyň jennetden kowlanda Şam (Damask) şäherine gelendigi rowaýat edilýär. Halk arasynda aýdylýan rowaýatlara görä ähli erbetligiň gözbaşy bolan Şeyran, aýratynam şam söwdagärleriniň

gara nebsi, kişi hakyny iýip gazanýan girdejileri we pyssy-pyjurlyklary bilen baglanyşdyrylýar. Şonuň üçin şäher garaňky işleriň mesgenidir.

Ýogsam bolmasa, «Şam şeýtany» bir şäherden zyýada tutuş sebiti gözden salanok. Hem bu şeýtan düýn bolşy ýaly şu günem Ýakyn Gündogaryň üstünde gaýmalaýar.

* * *

Mustapa Kemal sebite birinji gezek 1905-nji ýylda, 24 ýaşly ýüzbaşy (kapitan) wagty gidýär.

Şäher orta asyr şertlerinde ýaşayan eken. Yslamyň arap ýüzi Anadolynyň türk däpleri bilen garylyp-gatylan düşüňjelerine gabat gelmeýärdi.

Şam boýunça ikinji tabşyrygyny 12 ýyldan soň mirliwa (brigada generaly) çinidekä alýar.

Şol wagt Osmanly jahylyýet we dolandyryş sistemasyndaky gowşaklygy zerarly çagşap barýardy.

Ümmülmez imperiýa dargamaga başlansoň, goşunam tapsyz ýagdaýdady...

* * *

Türk duşmançylygy arap-iňlis bileleşigi bilen gaýyrylan pyssy-pyjurlyklar arkaly ýetjek derejesine ýetipdi.

Şirin janlaryny orta goýup mukaddes yerleriň goragyny boýnuna alan osmanly esgerleri arkalaryndan urulyp, açlyga, suwsuzlyga we zuluma duçar bolupdy.

Yslamyň goragçysumaklary hristian iňlisler we jansyzlar bilen bile hereket edýärdiler. (Bu boýunça gyzyklanýan okyjylarym şu gazetiň 16.10.2019-njy ýyldaky sanynda çap edilen «Araplar bizi nämüçin satdy diýenler şu tüpeňi gowy synlasynlar» atly makalamy okap bilerler. -U.D.).

Iňlisler Mosuly, Bahreýni, Basrany basyp alan wagty, türkleriň hakyky ýurdy Anadoly hem ýene şol iňlisleriň başyny çekýän imperialistleriň çozuşyna uçrapdy).

Şular ýaly şertlerde Mustapa Kemalyň aňynda bir pikir aýlanýardy:

Ýakyn Gündogar batgalygy türklere watan bolup bilmez!

Goralmaly ýeke-täk bar, olam Anadolydyr.

* * *

Düýn sebitde «şam şeytanlarynyň» başyny iňlisler çekýärdiler. Göräýmäge olar araplaryň özünden beter musulman ýalydylar. Il-gün, ýurt diýen düşünjeden binesip araplar osmanlynyň saýasynyň ýerine iňlisleriň altynlaryny saýlap alypdylar.

* * *

Häzirki wagtda global güsç bäsdeşliginiň bir parçasý bolan «wekilçilik uruşlary», ine, şu geografiýada dowam edip gelýär.

Düýn Angliýa bardy, häzir ABŞ we Russiýa bar.

2003-nji ýylyň aprelinde Bagdatyň toslama bahanalar bilen ABŞ tarapyndan okkupirlenendigi entek ýadymyzdan çykanok.

Düýn sebitdäki energetika gorlary iňlisleriň işdäsini açsa, häzir ABŞ-nyň we Russiýanyň işdäsini açýar...

Düýn Ysraýyl ýokdy, häzir wada edilen topraklar olara ýetmeýäne meñzeýär!..

Welhasyl, häzir dünýäniňem, biziňem işimiz beter kynlaşdy.

* * *

Biz türkler Gazy Mustapa Kemal Atatürkden bäri halklaryň öz ykballaryny özleriniň kesgitlemelidigine ynanýarys.

Emma döwlet möçberinde bir howp-hatarwabansa, howpa ýakyn pozisiýada durmaly.

Biz ýakynynda bolmagyň arasynda bolmagy aňlatmaýandygyny biljek derejede tejribä eýe ýurtdyrys!

Emma...

Geografiýamyzdaky araçäkleriň täzedan çekilmegini maksat edinýän Beýik Ýakyn Gündogar maksatnamasynyň (BÝGM) ýurdumyzda ýakyndan gyzyklandyryandygyny, gündelik ýagdaýy hökman şular ýaly görnüşde okamalydygyny bilmeli. Geografiýa we taryh bizi kyn ýagdaýa salýan wagty, güýçli daşary syýasatyň güýçli içerki strukturasyň (aýratynam millionlarça bosguny ünsden düşürmän) gerekdigini-de ýatdan çykarmaly däldiris.

Şu güne çenli türkleşen araby görmedik. Enşalla, munuň tersinem görmeris. Şu setirleri ýazmagyma ýardamy degen okyjym Kemal Ýalnyza minnetdarlyk bildirip, soňky sözümi Ataturkün ýakyn egindeşlerinden beýik ýazyhy Falih Ryfky Ataydan alynan sitata bilen jemläliň:

«Florensiýa hernäçe bize keseki bolsa, Ierusalimem bize şonça kesekidir».

Ugur DÜNDAR.

«SÖZCÜ» gazetisi, 14.10.2023 ý. Publisistika